

การสร้างสรรคผลงานการประพันธ์เพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์
และเพลงชนะชัย เภา ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โดม สว่างอารมย์
Creation of ComposingHomeRongSrisuriyawong and
ChanachaiThaoSongbyAsst.Prof.DrDomeSawangarom

โดม สว่างอารมย์*

Dome Sawangarom*

บทนำ

เพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์และเพลงชนะชัย เภา ในการนำเสนอผลงานการประพันธ์เพลงในครั้งนี้ เนื่องจากในช่วงปี พ.ศ. 2557-พ.ศ. 2561 มหาวิทยาลัยได้จัดงานเฉลิมฉลองในการครบรอบวันพิราลัยของ สมเด็จพระยาบรมมหาราชศรีสุริยวงค์ ให้มีความยิ่งใหญ่เป็นพิเศษกว่าทุกปีที่ผ่านมาเพื่อเป็นการระลึกถึงคุณความดีของท่านที่มีต่อประเทศชาติในหลายๆด้านในการนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาจัดให้มีโครงการเสนอชื่อสมเด็จพระยาบรมมหาราชศรีสุริยวงค์ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกจากองค์การยูเนสโกโดยทางมหาวิทยาลัยได้จัดงานเฉลิมฉลองให้ท่านอย่างสมเกียรติ ในระหว่างวันที่ 16 - 23 มกราคม พ.ศ. 2557 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปี พ.ศ. 2557 มหาวิทยาลัยได้จัดงานโดยใช้ชื่องานว่า “มหาบุรุษรัตโนดม” อันเป็นบรรดาศักดิ์ของท่านชื่อหนึ่ง ที่เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่มาใช้เป็นชื่องาน

การจัดงานในช่วงปี พ.ศ.2557 - พ.ศ. 2561 นับเป็นโอกาสดีในการร่วมระลึกถึงคุณความดีของ สมเด็จพระยาบรมมหาราชศรีสุริยวงค์ผู้ประพันธ์มีความคิดที่จะนำเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ออกทำการเผยแพร่เพื่อเฉลิมฉลองและเชิดชูเกียรติท่านในวาระอันเป็นมงคลนี้

เพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ แต่งขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างให้กับนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาการประพันธ์เพลงไทย ได้ใช้เป็นต้นแบบในการประพันธ์เพลงประเภทโหมโรง เมื่อแต่งเพลงนี้เสร็จเรียบร้อยแล้วนักศึกษาศึกษาที่เรียนวิชาการประพันธ์เพลงไทยได้นำเพลงนี้ไปใช้บรรเลงเล่นกันเป็นกลุ่มเล็กๆ และได้นำไปต่อให้กับนักศึกษารุ่นน้องๆได้บรรเลงร่วมกันอย่างกว้างขวางขึ้นที่สุดได้นำเพลงนี้ไปใช้ในการบรรเลงเป็นเพลงโหมโรงประกอบการแสดงดนตรีในสถานที่ต่างๆ ที่ทางโปรแกรมวิชาดนตรีไทยได้ไปทำการแสดงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นการเหมาะสมที่จะนำเพลงนี้มาปรับปรุงลักษณะการผสมวงดนตรีแนวทางและเทคนิคทางการบรรเลงให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัยยิ่งขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้เป็นสื่อการสอนในรายวิชาการประพันธ์เพลงไทยต่อไป

อีกเพลงหนึ่งคือเพลงชนะชัย เภา เป็นเพลงซึ่งผู้ประพันธ์ได้แต่งขึ้นใหม่ทั้งบทเพลงโดยมิได้นำเพลงเก่าใดๆมาทำการขยาย เพื่อแสดงให้เห็นวิธีการประพันธ์เพลงประเภท เภา อย่างถูกต้องตามธรรมเนียมโบราณ โดยการใช้ความคิดในการสร้างทำนองเพลงขึ้นใหม่จุดประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นแนวทางการ

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

* Thai music for Profession, College of Music BansomdejchaoprayaRajabhat University

ประพันธ์เพลงประกอบภาพยนตร์ทางร้องและทางบรรเลง อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานการดนตรีต่อไป

ลักษณะบทเพลงขณะขับเป็นเพลงเถาสำเนียงพม่ามีท่อนเดียว ความยาว 6 อัตราร้อยหน้าทับประกอบ ในการร้องแต่ละครั้งจะบรรเลงด้วยทำนองเพลงทางพื้นที่ยาวหนึ่ง จบแล้วบรรเลงย้อนกลับด้วยทำนองเพลงทางเปลี่ยนอีกที่ยาวหนึ่งทำนองเพลงทางเปลี่ยนเมื่อบรรเลงย้อนกลับในการร้องแต่ละครั้ง ได้สร้างลีลาการดำเนินทำนองเพลง ให้มีความแตกต่างกันไปในทุกท่อนเพลงและทุกอัตราจังหวะบทร้องที่นำมาใช้ในบทเพลงมาจากรวบรวมเรื่องผู้ชนะสิบทิศตอนจะเด็ดและสหายเข้าพบและฝากตัวเพื่อขอเรียนวิชาเพลงอาวุธกับมหาเถรฤๅสูด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้ประพันธ์จึงได้คัดเลือกบทเพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์และเพลงขณะขับเถา มาใช้ในการนำเสนอผลงานการประพันธ์เพลงเพื่อเป็นการเผยแพร่บทเพลงเกียรติยศของสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงค์ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์และการเผยแพร่การดนตรีไทย ให้อยู่ในสังคมไทยได้อย่างยั่งยืนต่อไป

บทเพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์

บทเพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์ และเพลงขณะขับ เถา มีรายละเอียดในวิธีการประพันธ์เพลงที่แตกต่างกันกล่าวคือใหม่โรงศรีสุริยวงค์ เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจในการจะสร้างเพลงใหม่โรงให้กับวงดนตรีประจำมหาวิทยาลัย ไว้ใช้ในการบรรเลงก่อนเปิดงานในพิธีการทั่วไป เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงค์ (ช่วง บุนนาค) ผู้เป็นศูนย์รวมจิตใจของทุกคนในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์เป็นเพลงที่มีการพัฒนารูปแบบการประพันธ์บทเพลงและวิธีการบรรเลงให้เป็นเพลงที่เหมาะสมสำหรับการฟัง จัดว่าเป็นบทเพลงระดับคลาสสิก (Classic) บทเพลงล้วนแสดงออกให้เห็นถึง ระเบียบแบบแผนที่สัมพันธ์ในทางการบรรเลง ซึ่งเพลงนี้ควรศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1) แนวคิดหลักในการประพันธ์เพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์

- (1) การกำหนดโครงสร้างบทเพลง
- (2) การสร้างทำนองเพลง
- (3) การกำหนดลูกตกที่ใช้ในบทเพลง
- (4) การสร้างทำนองเพลงตามเสียงลูกตก
- (5) การเชื่อมบทเพลง

หัวข้อต่างๆในการวางโครงสร้างเพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์มีรายละเอียดที่จะต้องกล่าวถึงดังนี้

1.1) การกำหนดโครงสร้างบทเพลงสัดส่วนโครงสร้างทำนองเพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์ได้นำเพลงใหม่โรงปฐมดุสิตมาขยายสัดส่วนออกไปอีกเท่าตัวดังนั้น สัดส่วนของบทเพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์จะมีความยาวของบทเพลงที่ยาวกว่าใหม่โรงปฐมดุสิตออกไปอีกเท่าตัวเช่นกัน

ตัวอย่างสัดส่วนโครงสร้างเพลงใหม่โรงปฐมดุสิต ท่อน 1 เปรียบเทียบกับเพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1 เพื่อให้เห็นความแตกต่างของเพลงทั้งสอง ดังนี้

โหมโรงปฐมดุสิต ท่อน 1

(							
							)

ตัวอย่างที่ 1 แสดงสัดส่วนโครงสร้างเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ท่อน 1

ส่วนที่เป็น () หมายถึงการบรรเลงซ้ำ ก่อนที่จะบรรเลงกลับต้นอีก 1 เที่ยว

เมื่อนำทำนองเพลง ท่อน 1 ของโหมโรงปฐมดุสิต มาขยายเป็นโหมโรงศรีสุริยวงค์ จะเห็นว่าโครงสร้างของบทเพลง ท่อน 1 จะมีการขยายออกไป ดังนี้

โหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1

(							
							)

ตัวอย่างที่ 2 แสดงสัดส่วนโครงสร้างเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1

ส่วนที่เป็น () หมายถึงการบรรเลงซ้ำ ก่อนที่จะบรรเลงกลับต้นอีก 1 เที่ยว

จะเห็นว่าสัดส่วนโครงสร้างทำนองเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1 ได้รับการขยายส่วนจากเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ให้มีความยาวขึ้นอีกเท่าตัว (ดังที่ได้แสดงในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 2) เมื่อเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ มีโครงสร้างทำนองเพลงที่ยาวขึ้นอีกเท่าตัวดังที่เห็นจึงเป็นผลให้ด้านทำนองเพลงต้องมีการขยาย

ทำนองเพลงให้ยาวขึ้นตามไปด้วย ผู้ประพันธ์จึงต้องสร้างทำนองเพลงให้ขยายขึ้นไปอีกเท่าตัวเช่นกัน การขยายทำนองเพลงทำได้โดยการใช้ความคิด และจินตนาการ ในการสร้างสรรค์ทำนองเพลงให้ได้แนวทำนองเพลงที่แตกต่างไปจากเพลงเดิมที่ได้นำมาทำการขยาย อาจสร้างโดยการคิดทำนองเพลงขึ้นมาใหม่แต่งเติมลีลาการบรรเลงอย่างใหม่ ปรับปรุงจังหวะการบรรเลงใหม่ ฯลฯ ได้อีกในหลาย ๆ ลักษณะส่วนทำนองเพลงในท่อน 2 ก็ใช้การปฏิบัติเช่นเดียวกันนี้ในการสร้างบทเพลง

1.2) การสร้างทำนองเพลง

การสร้างทำนองเพลง เป็นขั้นตอนต่อมาในการประพันธ์เพลง การสร้างทำนองเพลงเป็นการใช้ลีลาการเคลื่อนที่ของเสียงในลักษณะต่างๆสลับกันไปมาในบทเพลงซึ่งทำนองเพลงไทยโดยทั่วไปจะมีการเคลื่อนที่ของเสียงที่ทำให้เกิดทำนองเพลง ในทิศทางต่างๆ ดังนี้

(1) ใช้การเรียงระดับเสียงต่างๆในบันไดเสียงให้สูงขึ้นหรือต่ำลง ในการสร้างทำนองเพลงทั้งหลายที่ใช้ในบทเพลง เช่น

(2) ใช้เสียงสลับกันไปมาระหว่างเสียงสูงกับเสียงต่ำ

(3) ใช้เสียงกระโดดข้ามเสียงในการดำเนินทำนอง

(4) การใช้เสียงซ้ำๆกันในการดำเนินทำนองเพลง

ทิศทางการเคลื่อนที่ของเสียงในลักษณะทั้งหลายเหล่านี้ในทางดนตรีไทยสามารถที่จะนำมาใช้ในการประพันธ์เพลง โดยการนำไปสร้างทำนองเพลงให้เป็นทำนองห้องอิสระและทำนองห้องบังคับ ที่ใช้ในวรรคเพลงต่างๆ ได้อย่างมากมายในการประพันธ์บทเพลง เพลงโหมโรงศรีสุริยวงศ์ทั้ง 2 ท่อน ใช้วิธีการเดียวกันนี้ในการสร้างทำนองเพลง

1.3) การกำหนดลูกตกที่ใช้ในบทเพลง

เพลงโหมโรงศรีสุริยวงศ์ เป็นเพลงที่นำเพลงโหมโรงปฐมดุสิตมาแต่งขยาย โดยทำการขยายลูกตกออกไปอีกเท่าตัวตามอัตราขยายบทเพลงเถา ยกตัวอย่างลูกตกที่ใช้ในบทเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ท่อน 1 ซึ่งใช้เสียงลูกตกทั้งท่อนเพลง ดังนี้

ท่อน 1

----	----	----	--- ท	----	----	----	--- ร
----	----	----	--- ร	----	----	----	--- ม
----	----	----	--- ม	----	----	----	--- ท
----	----	----	--- ช	----	----	----	--- ท
----	----	----	--- ท	----	----	----	--- ช
----	----	----	--- ท	----	----	----	--- ช
----	----	----	--- ม	----	----	----	--- ล
----	----	----	--- ล	----	----	----	--- ช

ตัวอย่างที่ 3 แสดงตำแหน่งลูกตก ที่ใช้ในวรรคเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ท่อน 1

เมื่อนำมาทำเป็น โหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1 ใช้ลูกตกของเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ขยายออกไปอีกเท่าตัวได้ ดังนี้

โหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1

----	----	----	----	----	----	----	--- ท
----	----	----	----	----	----	----	--- ร
----	----	----	----	----	----	----	--- ร
----	----	----	----	----	----	----	--- ม
----	----	----	----	----	----	----	--- ม
----	----	----	----	----	----	----	--- ท
----	----	----	----	----	----	----	--- ช
----	----	----	----	----	----	----	--- ท
----	----	----	----	----	----	----	--- ท
----	----	----	----	----	----	----	--- ช
----	----	----	----	----	----	----	--- ท
----	----	----	----	----	----	----	--- ช
(----	----	----	----	----	----	----	--- ม
----	----	----	----	----	----	----	--- ล
----	----	----	----	----	----	----	--- ล
----	----	----	----	----	----	----	--- ช)

ตัวอย่างที่ 4 แสดงการขยายลูกตก ที่ใช้ในวรรคเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1

เมื่อนำเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ท่อน 1 มาทำการขยายเป็นบทเพลง โหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1 ตำแหน่งลูกตก ลูกที่ 1 เสียง ทีของเพลงปฐมดุสิต ในห้องเพลงที่ 4 ได้ขยายออกไปอยู่ห้องเพลงที่ 8 ของเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ และตำแหน่งลูกตก ลูกที่ 2 เสียง เรของเพลงปฐมดุสิตในห้องเพลงที่ 8 ได้ขยายออกไปอยู่ห้องเพลงที่ 16 ของเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ และลูกตกเสียงอื่นๆ ก็ขยายขึ้นอีกเท่าตัว ดังตัวอย่างที่แสดงและลูกตกที่ใช้ในเพลงท่อน 2 ใช้วิธีการเดียวกันนี้ในการกำหนดลูกตกในแต่ละจังหวะ

1.4) การสร้างทำนองเพลงตามเสียงลูกตก

เมื่อขยายลูกตกให้เป็นโหมโรงศรีสุริยวงค์ ตามตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 4 แล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการสร้างทำนองเพลงตามเสียงลูกตกที่กำหนดไว้โดยใช้ทิศทางทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนองเพลงรูปแบบต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในเรื่องการสร้างทำนองเพลงมาใช้ โดยการนำไปสร้างทำนองเพลงให้เป็นทำนองห้องอิสระ และทำนองห้องบังคับที่ใช้ในวรรคเพลงต่างๆ ซึ่งวรรคเพลงทั้งหลายนั้นจะประกอบเป็นทำนองหลักที่ใช้ในบทเพลงไทย ไม่ว่าจะเป็นทำนองเพลงทางพื้น หรือทำนองแปรร อันได้แก่ ทำนองเพลงทางเก็บ ทำนองเพลงทางกรอ และทำนองเพลงทางเปลี่ยนทั้งหลาย

วิธีการขยายทำนองบทเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ให้เป็นโหมโรงศรีสุริยวงค์ ใช้วิธีการดำเนินทำนองเพลงที่แตกต่างกัน ตัวอย่างทำนองเพลงโหมโรงปฐมดุสิต 1 จังหวะหน้าทับปรบไ้มาขยายทำให้เกิดทำนองเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ได้ 2 จังหวะ หน้าทับปรบไ้ได้ดังนี้

--- มี่	ซึ่มี่ รื	- ล - รี่	- ท ท ท	- ล - ล	--- ท	- รี่มี่	- มี่ - รี่
----	--- รี่	- รี่รี่	- รี่ - รี่	- ล - ล	--- ท	-- มี่	ท รี่ - มี่

ตัวอย่างที่ 5 แสดงเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ท่อน1 จำนวน 1 จังหวะหน้าทับปรบไก่

เมื่อนำทำนองเพลงข้างต้นมาขยายเป็นเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ได้ดังนี้

--- ม	--- ร	-ซ- ม	- ร - ท	--- ซ	--- ล	- ท - ล	ร ท ท ท
--- ล	--- ท	--- ร	--- ม	- ท - ล	- ซ- ม	- ท ล ซ	- ม- ร
----	--- ร	- ร ร ร	- ร - ร	ล ซ ท ล	ท ซ ล ม	ท ล ท ซ	ล ม ซ ร
ล ท ร ม	ซ ร ม ซ	ร ม ซ ล	ท ซ ล ท	ล ท ล ล	ท ร ท ท	ร ม ร ร	-ม - -

ตัวอย่างที่ 6 แสดงเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1 จำนวน 2 จังหวะหน้าทับปรบไก่

เมื่อนำเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ท่อน 1 มาทำการขยายเป็นบทเพลง โหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1 ทำนองเพลงได้ถูกขยายขึ้นไปตามส่วน ทำให้ทำนองเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ที่ใช้ ลูกตกที่ 1 เสียง ที ในห้องเพลงที่ 4 ได้ขยายออกไปอยู่ห้องเพลงที่ 8 และมีทำนองเพลงเปลี่ยนแปลงไปดังนี้

--- มี่	ซึ่มี่ รื	- ล - รี่	- ท ท ท
---------	-----------	-----------	---------

โหมโรงปฐมดุสิต ลูกตกที่ 1 เสียงที

--- ม	--- ร	-ซ- ม	- ร - ท	--- ซ	--- ล	- ท - ล	ร ท ท ท
-------	-------	-------	---------	-------	-------	---------	---------

โหมโรงศรีสุริยวงค์ ลูกตกที่ 1 เสียง ที ขยายเป็นห้องเพลงที่ 8

ตัวอย่างที่ 7 แสดงการขยายทำนองเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ท่อน1วรรคเพลง 1เสียง ที่เป็นเพลง

โหมโรงศรีสุริยวงค์ ท่อน 1เสียง ที ขยายเป็นห้องเพลงที่ 8

โหมโรงปฐมดุสิต ท่อน1ห้องเพลงที่ 4 ลูกตกที่ 1 เสียง ทีเมื่อขยายเป็นเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ตำแหน่งเสียง ที ได้ขยายไปอยู่ที่ห้องเพลงที่ 8 มีผลทำให้ทำนองเพลงได้ขยายขึ้น มีความเปลี่ยนแปลง ไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดดังตัวอย่างที่ 7

ส่วนเพลงโหมโรงปฐมดุสิตท่อน 1 ห้องเพลงที่ 5 – ห้องเพลง8 ลูกตกที่ 2 เสียงเรเมื่อขยายเป็นเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ตำแหน่งเสียง เร ได้ขยายไปอยู่ที่ห้องเพลงที่16มีผลทำให้ ทำนองเพลงได้ความเปลี่ยนแปลง ไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดอีกเช่นกัน ดังนี้

- ล - ล	--- ท	- รี่มี่	- มี่ - รี่
---------	-------	----------	-------------

โหมโรงปฐมดุสิต ลูกตกที่ 2 เสียง เรห้องเพลงที่ 8

--- ล	--- ท	--- ร	--- ม	- ท - ล	- ซ- ม	- ท ล ซ	- ม- ร
-------	-------	-------	-------	---------	--------	---------	--------

โหมโรงศรีสุริยวงค์ ลูกตกที่ 2 เสียง เร ขยายเป็นห้องเพลงที่ 16

ตัวอย่างที่ 8แสดงการขยายทำนองเพลงโหมโรงปฐมดุสิต ท่อน 1 วรรคเพลงที่ 2

โหมโรงปฐมดุสิต ท่อน 1ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 ลูกตกที่ 2 เสียง เรเมื่อขยายเป็นเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ตำแหน่งเสียง เรได้ขยายไปอยู่ที่ห้องเพลงที่ 16 มีผลทำให้ทำนองเพลงได้ขยายขึ้น มีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดดังตัวอย่างที่8

ส่วนทำนองเพลงใช้ในวรรคเพลงอื่นๆ มีการตกแต่งทำนองเพลง โดยการยืด ลูกตกในตำแหน่งเสียงต่างๆ เพื่อสร้างทำนองเพลงให้มีการขยายสัดส่วนให้มีความแตกต่าง ในวิธีการดำเนินทำนองเพลงที่แปลงเปลี่ยนไปจากเพลงที่นำมาทำการขยาย ดังที่แสดงไว้ในตัวอย่างที่ 8 และได้ใช้วิธีการเดียวกันนี้ในการประพันธ์บทเพลงทั้งสองท่อน

1.5) การเชื่อมบทเพลง

การเชื่อมทำนองเพลงให้มีความสัมพันธ์กันในบทเพลงนี้ เป็นส่วนที่ผู้ประพันธ์เพลงต้องใช้จินตนาการในการสร้างทำนองเพลงที่ใช้ในแต่ละวรรคเพลงให้มีทำนองเพลงที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ซึ่งในวรรคเพลงหนึ่งๆ จะใช้เสียงหลักเสียงหนึ่งในบันไดเสียงมาเป็นลูกตกของบทเพลงวรรคเพลงที่บรรเลงตามหลังมาจะสร้างทำนองเพลงให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับเสียงของลูกตก ซึ่งวรรคเพลงที่ตามหลังนี้สามารถที่จะสร้างทำนองเพลงอื่นๆ เชื่อมต่อได้มากมายและในวรรคเพลงที่สร้างใหม่นี้ก็จะมีเสียงของลูกตก และทำหน้าที่เช่นเดียวกันนี้เชื่อมไปตลอดเพลงขอยกตัวอย่างการเชื่อมทำนองเพลงที่ใช้ ในบทเพลงโดยสังเขปดังนี้

วรรคเพลง A				วรรคเพลง B			
- ช - ด	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ด	1 - - - -	- - - ล	- ม ร ด	- ล - ด
				2 - ม - ร	- ด - ล	- ม ช ล	- ด - ร
				3 - ม ร ด	- ช - ด	ด ด - ร	ร ร - ม
				4- ร ด ท	ด ร ด ด	- ร ด ล	- ช - ฟ
				5- - ม ร	ม ด ร ล	ด ล ร ด	ร ล ด ช
				6-ด ร ม	ช ม ร ด	ช ล ท ด	ร ด ท ล
				7- ร ด ท	- ด - -	- ท -ล	ท ช ล ท

ตัวอย่างที่ 9 แสดงการเชื่อมต่อวรรคเพลง

จะเห็นได้ว่าทำนองเพลงที่นำมายกตัวอย่าง ในวรรคเพลง A ใช้บันไดเสียง โด ในการดำเนินทำนองเพลงบันไดเสียง โด นี้ จะใช้เสียง ด ร ม ช ล เป็นโน้ตหลัก และใช้เสียง ฟ ท เป็นโน้ตรอง วรรคเพลงA ที่ยกตัวอย่างนี้ ใช้เสียงที่ 1ของบันไดเสียง คือ เสียง โด เป็นลูกตกของวรรคเพลง ทำนองเพลงวรรคเพลง A สามารถที่จะนำมาเชื่อมกับทำนองเพลงตัวอย่างอื่นๆ ที่ใช้ในวรรคเพลง B หรืออาจเป็นทำนองเพลงอื่นๆที่ต่างจากนี้ได้อีกมากมายตามความต้องการของผู้ประพันธ์เพลง

จากตัวอย่างจะเห็นว่าทำนองเพลงที่ 1 วรรคเพลง B ใช้ลูกตกเสียงที่1เช่นเดียวกับวรรคเพลง A ส่วนทำนองเพลงที่ 2 3 4 5 6 และ7 ใช้ลูกตกเสียง เร มี ฟาซอล ลา ที ตามลำดับ ทำนองวรรคเพลง B ที่นำมาเชื่อมกับทำนองเพลง A ตามตัวอย่าง สามารถที่จะใช้เสียงทั้ง 7เสียง ในการดำเนินทำนองเพลงและสามารถที่จะใช้เสียงทั้ง 7 เสียง มาเป็นลูกตกที่ใช้ในวรรคเพลงและลูกตกที่ใช้ในวรรคเพลง B นี้ ผู้ประพันธ์เพลงสามารถที่จะใช้จินตนาการสร้างทำนองเพลงที่เหมาะสม มาเชื่อมทำนองเพลงในวรรคเพลงC ต่อไป วรรคเพลง C จะมีลูกตกในวรรคเพลงที่ใช้เสียงแตกต่างกันไป ซึ่งจะมีผลทำให้ทำนองเพลงที่นำมาเชื่อมในวรรคเพลงต่อไป มีความเปลี่ยนแปลงในด้านทำนองเพลงไปอีกมากมายตามไปด้วย

การเชื่อมทำนองเพลงวรรคเพลง Aและวรรคเพลง Bถ้าใช้เสียงหลัก เสียงที่ 1 2 3 5 6 มาใช้ดำเนินทำนองหรือใช้เป็นลูกตก ทำนองเพลงที่สร้างขึ้นจะมีความสอดคล้องกันมากกว่าการใช้เสียงรอง ที่4 และ ที่7ของบันไดเสียงในการดำเนินทำนอง การใช้เสียงรอง ที่ 4 และที่ 7พบมากในบทเพลงที่ใช้บันไดเสียงมากกว่า 2 บันไดเสียงในบทเพลง และจะใช้เชื่อมบทเพลงในช่วงที่จะเปลี่ยนบันไดเสียง ทำให้บันไดเสียงที่เปลี่ยนไปนั้น

บรรเลงได้อย่างกลมกลืนกัน ซึ่งการเชื่อมบทเพลงในช่วงเปลี่ยนบันไดเสียงนี้จะว่ายากก็ยากแต่นักประพันธ์เพลงโดยทั่วไปกลับเห็นว่าการแต่งเพลงโดยการเปลี่ยนบันไดเสียงถ้าทำได้อย่างสอดคล้องและมีความไพเราะจะเป็นการแสดงความรอบรู้ในเรื่องบันไดเสียงของผู้ประพันธ์เพลงและเป็นการแสดงลักษณะเด่นให้ปรากฏในบทเพลงอันจะเป็นปัจจัยให้บทเพลงไพเราะน่าฟังและชวนติดตาม

แนวทางในการสร้างเพลงใหม่โรงศรีสุริยวงค์ที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นในเรื่องของการกำหนดโครงสร้างทำนองเพลง การสร้างทำนองเพลง การกำหนดลูกตกที่ใช้ในบทเพลง การสร้างทำนองเพลงตามเสียงลูกตก และการเชื่อมบทเพลง ความรู้ในเรื่องทั้งหลายเหล่านี้ สามารถนำไปใช้ในการสรรค์บทเพลงต่างๆได้อีกมากมาย เพียงแต่ผู้ประพันธ์เพลงจะต้องทุ่มเทการใช้พลังความคิด ในการสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้ผลงานเพลงที่มีคุณภาพ นำเสนอทำนองเพลงอันไพเราะสำนวนใหม่ๆ สร้างบทเพลงให้มีความโดดเด่น สิ่งเหล่านี้จะทำให้เป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจให้เกิดแก่ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

2) เพลงชนะชัย เภา ใช้แนวคิดในการประพันธ์ให้มีรูปลักษณ์ของบทเพลงเช่นเดียวกับเพลง พม่าเห่ เภา ซึ่งประพันธ์โดย นาย มนต์รี ตราโมท อันเป็นงานประพันธ์เป็นเพลงเถา สำเนียงพม่า มีท่อนเดียว ความยาว 6 อัตร่าจังหวะหน้าทับปรบไก่ เพลงชนะชัย ก็ประพันธ์บทเพลงเป็นเพลงเถา สำเนียงพม่า และได้ใช้วิธีการเดียวกันนี้ในการประพันธ์บทเพลงเช่นกัน แต่รายละเอียดในการประพันธ์เพลงชนะชัย เภา ได้สร้างทำนองเพลงในการการรับร้องแต่ละครั้ง ในทุกอัตร่าจังหวะ ด้วยวิธีการบรรเลงทำนองเพลงทางพื้นที่ยาวหนึ่ง และบรรเลงย้อนกลับด้วยทำนองเพลงทางเปลี่ยนอีกที่ยาวหนึ่ง ทำนองเพลงทางเปลี่ยนเมื่อบรรเลงย้อนกลับในการรับร้องแต่ละครั้งหรือแต่ละท่อนเพลง ได้สร้างลีลาการดำเนินทำนองเพลง ให้มีความแตกต่างกันไปในทุกท่อนของบทเพลงและทุกอัตร่าจังหวะของเพลงเช่นเดียวกัน โดยมีรายละเอียดในการสร้างทำนองเพลง ดังนี้

- (1) การกำหนดโครงสร้างทำนองเพลง
- (2) การกำหนดลูกตกที่ใช้ในบทเพลง
- (3) การสร้างทำนองเพลงตามเสียงลูกตก
- (4) การสร้างทำนองเพลงทางเปลี่ยน
- (5) การทอนทำนองเพลงโดยการแต่งทำนองเพลงขึ้นใหม่
- (6) การสร้างทางร้องเพลงชนะชัย

2.1) การกำหนดโครงสร้างทำนองเพลง

โครงสร้างเพลงชนะชัย เภา สร้างตามลักษณะเพลงปรบไก่ ที่มีมาแต่โบราณมีการกำหนดโครงสร้างของบทเพลงให้เป็นเพลงเถา สำเนียงพม่า มีท่อนเดียว ด้วยวิธีการบรรเลงทำนองเพลงทางพื้นที่ยาวหนึ่ง และบรรเลงย้อนกลับด้วยทำนองเพลงทางเปลี่ยนอีกที่ยาวหนึ่ง ในการบรรเลงรับร้องครั้งแรก การบรรเลงรับร้องครั้งที่ 2 บรรเลงทำนองเพลงทางพื้นของเดิม ในท่อนเพลงที่ 1 แต่ได้สร้างทำนองเพลงทางเปลี่ยนเมื่อบรรเลงย้อนกลับ ในการบรรเลงรับร้องครั้งที่ 2 นี้ ให้มีความแตกต่างไปจากทำนองทางเปลี่ยนที่ใช้ในท่อนเพลงที่ 1 และใช้วิธีการเดียวกันนี้ทั้งในทำนองเพลงสองชั้น และทำนองเพลงชั้นเดียวเพื่อสร้างลักษณะเด่นให้กับบทเพลง โดยการสร้างให้มีทำนองการบรรเลงที่ไม่ซ้ำทำนองกันในแต่ละอัตร่าจังหวะเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง

2.2) การกำหนดลูกตกที่ใช้ในบทเพลง

เพลงชนะชัย เภาเป็นบทเพลงที่สร้างทำนองเพลงโดยใช้บันไดเสียงเพียงบันไดเสียงเดียวคือ บันไดเสียงโด ในการสร้างทำนองเพลงโดยปกติใช้เสียงหลัก 5 เสียง ในการสร้างทำนองเพลง แต่ก็มีบ้างบางวรรค

เพลงที่ใช้เสียงรองที่ 4 คือเสียง ฟา และเสียงรองที่ 7 คือ เสียง ที ช่วยในการสร้างทำนองเพลงแต่มีได้นำมาใช้เป็นลูกตกในบทเพลง

2.3) การสร้างทำนองเพลงตามเสียงลูกตก

เมื่อกำหนดลูกตกในโครงสร้างบทเพลงเรียบร้อยแล้วก็ต้องสร้างทำนองเพลงในแต่ละวรรคเพลงให้เป็นไปตามเสียงของลูกตกที่กำหนดไว้นั้นเพลงชนะชัย เกา ได้สร้างบทเพลงโดยการใช้วิธีแบบโบราณ คือสร้างทำนองเพลงทางซ้องวงใหญ่ขึ้นก่อน การสร้างทำนองเพลงโดยวิธีการนี้เป็นการสร้างทำนองหลักให้กับบทเพลงเป็นการสร้างทำนองเพลงโดยการใช้ มือซ้องอิสระ และมือซ้องบังคับมาใช้ในการปรุงแต่งทำนองเพลงชนะชัย เกาให้เป็นไปตามจินตนาการของผู้ประพันธ์

2.4) การสร้างทำนองเพลงทางเปลี่ยน

เพลงชนะชัย เกาประดิษฐ์ทำนองเพลงทางเปลี่ยน โดยการนำบทเพลงทางพื้นมาใช้ในการสร้างทำนองเพลงทางเปลี่ยนให้มีความแตกต่างกันออกไป ในเวลาบรรเลงย้อนกลับในทุกท่อนเพลงและทุกอัตราจังหวะ การรับร้องครั้งแรก จะบรรเลงทางพื้น 1 เที้ยว และบรรเลงเพลงทางเปลี่ยน อีก1เที้ยวส่วนการบรรเลงเพลงในการร้องครั้งที่ 2ก็จะใช้ทางพื้นเดิมที่บรรเลงในการรับร้องครั้งแรก 1 เที้ยว และจะบรรเลงเพลงทางเปลี่ยนย้อนกลับอีก 1เที้ยว ทำนองเพลงทางเปลี่ยนที่บรรเลงย้อนกลับในครั้งที่ 2นี้ จะใช้ทำนองเพลงที่แตกต่างไปจากทำนองเพลงทางเปลี่ยนในการรับร้องครั้งแรก

2.5) การทอนทำนองเพลงโดยการแต่งทำนองเพลงขึ้นใหม่

การทอนทำนองเพลงโดยการแต่งทำนองเพลงขึ้นใหม่ เป็นการทอนทำนองเพลงที่ผู้ประพันธ์เพลงสร้างขึ้น โดยการใช้วิธีการยึดเสียงลูกตกของเพลงในอัตราจังหวะสามชั้น ทอนให้เป็นอัตราจังหวะสองชั้นหรือเพลงในอัตราจังหวะ สองชั้น ทอนให้เป็นเพลงในจังหวะชั้นเดียว การทอนทำนองในลักษณะนี้ ผู้ประพันธ์จะสร้างทำนองเพลงใหม่ในอัตราจังหวะสองชั้นหรือชั้นเดียว ให้มีทำนองเพลงแตกต่างจากลักษณะบทเพลง สามชั้นหรือสองชั้น ที่นำมาทำการทอน

2.6) การสร้างทางร้องเพลงชนะชัย

การสร้างทำนองเพลงทางร้องให้กับเพลงชนะชัยประการแรกต้องนำเอาการกำหนดโครงสร้างบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงและการกำหนด ลูกตก ที่ใช้ในบทเพลงทางการบรรเลงในแต่ละอัตราจังหวะมาใช้เป็นกรอบในการสร้างทำนองเพลงแล้วนำมาบรรจุเนื้อร้อง และการสร้างทำนองเพลงทางร้องต่อไป

(1) การบรรจุเนื้อร้องเพลงชนะชัย เกาทำได้โดยการนำเนื้อร้องที่ได้เตรียมไว้ มาบรรจุลงในโครงสร้างทำนองเพลง เพลงชนะชัย เกาที่แต่งขึ้นใหม่นี้ได้นำมาจากวรรณกรรมเรื่องผู้ชนะสิบทิศ มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างทำนองเพลงในการขับร้อง

(2) เพลงชนะชัยเกาส่งทำนองเพลงทางร้องโดยการนำเอาโครงสร้างทำนองเพลงการกำหนดลูกตกที่ใช้ในบทเพลงและการบรรจุเนื้อร้องที่ได้สร้างไว้แล้วในตอนต้นมาปรุงแต่งให้เกิดทำนองเพลงทางร้องโดยการใช้เสียงทั้ง 7 เสียง บนบันไดเสียง โด ที่กำหนดขึ้นในบทเพลงทางการบรรเลง มาใช้ในการสร้างการดำเนินทางร้องในบทเพลงทั้งส่วนที่เป็น สามชั้น สองชั้นและชั้นเดียว

บทสรุป

องค์ความรู้ในด้านคีตลักษณ์ของบทเพลง แต่ละเพลง สามารถชี้ให้เห็นเทคนิคการประพันธ์บทเพลงได้ โดยตลอด และแสดงให้เห็นลักษณะที่โดดเด่นที่ใช้ในบทเพลงดังเช่นบทเพลงทั้งสองเพลงที่น่าเสนอ สรุปได้ดังนี้

1. เพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ เป็นเพลงที่มี 2 ท่อน ท่อนแรก 8 จังหวะหน้าทับปรบไก่ ท่อน 2 มี 6 จังหวะหน้าทับปรบไก่ ใช้บันไดเสียง ซอล ในการดำเนินทำนองทั้ง 2 ท่อนเพลง ซึ่งทั้ง 2 ท่อนเพลง ใช้เสียงครบทั้ง 7 เสียงในการบรรเลง แต่งโดยใช้วิธีการขยายเพลงโหมโรง ปฐมดุสิตออกไปอีกเท่าตัวดังนั้นสัดส่วนของบทเพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์จะมีความยาวของบทเพลงที่ยาวกว่าโหมโรงปฐมดุสิตออกไปอีกเท่าตัว

เพลงโหมโรงศรีสุริยวงค์ ใช้การตกแต่งทำนองเพลง โดยการยัด ลูกตก ในตำแหน่งเสียงต่างๆเพื่อสร้างทำนองเพลงให้มีการขยายสัดส่วนจากเพลงโหมโรงปฐมดุสิตการขยายบทเพลงทำให้เกิดความแตกต่างในวิธีการดำเนินทำนองเพลงที่แปลงเปลี่ยนไป ความเปลี่ยนแปลงเกิดจากการใช้ความคิดและจินตนาการในการสร้างทำนองเพลงที่ผันแปรไปตามการกำหนดลูกตกที่ใช้ในบทเพลง

การเชื่อมทำนองเพลงให้มีความสัมพันธ์กันในวรรคเพลงหนึ่งๆ จะใช้เสียงหลักเสียงหนึ่งในบันไดเสียงมาเป็นลูกตกของบทเพลงในวรรคเพลงต่างๆ ตั้งแต่วรรคเพลงแรกที่ได้บรรเลงจบลงจะมีวรรคเพลงที่บรรเลงตามหลังมา วรรคเพลงที่ตามหลังมานี้จะสร้างทำนองให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเสียงของลูกตกของวรรคเพลงแรก วรรคเพลงที่ตามหลังมาจะสามารถที่จะสร้างทำนองเพลงอื่นๆ เชื่อมต่อได้อีกมากมาย และในวรรคเพลงที่สร้างใหม่ก็จะมีเสียงของลูกตก ซึ่งจะทำหน้าที่เช่นเดียวกันนี้เชื่อมกันไปตลอดเพลง

2. เพลงชนะชัย เถา เป็นเพลงสำเนียงพม่า มีท่อนเดียว ความยาว 6 อัตราจังหวะหน้าทับปรบไก่ สร้างทำนองเพลงในการการรับร้องแต่ละครั้ง ในทุกอัตราจังหวะ ด้วยวิธีการบรรเลงทำนองเพลงทางพื้นที่ยาวหนึ่ง และบรรเลงย้อนกลับด้วยทำนองเพลงทางเปลี่ยนอีกที่ยาวหนึ่งทำนองเพลงทางเปลี่ยนเมื่อบรรเลงย้อนกลับในการรับร้องแต่ละครั้ง หรือแต่ละท่อนเพลง ได้สร้างลีลาการดำเนินทำนองเพลง ให้มีความแตกต่างกันไปในทุกท่อนของบทเพลง และทุกอัตราจังหวะของเพลง

เมื่อกำหนดลูกตกในโครงสร้างบทเพลงเรียบร้อยแล้วนำลูกตกนั้นมาคิดสร้างทำนองเพลงในแต่ละวรรคเพลง ให้เป็นไปตามเสียงของลูกตกที่กำหนดไว้นั้น เพลงชนะชัย เถา ได้สร้างบทเพลงโดยการใช้วิธีแบบโบราณ คือสร้างทำนองเพลงทางซ้องวงใหญ่ขึ้นก่อนการสร้างทำนองเพลง โดยวิธีนี้เป็นการสร้างทำนองหลักให้กับบทเพลง เป็นการสร้างทำนองเพลงโดยการใช้ มือซ้องอิสระและมือซ้องบังคับมาใช้ในการปรุงแต่งทำนองเพลงชนะชัย เถา ให้เป็นไปตามจินตนาการของผู้ประพันธ์

เพลงชนะชัยเถา ประดิษฐ์ทำนองเพลงทางเปลี่ยน โดยการนำบทเพลงทางพื้นมาใช้ในการสร้างทำนองเพลงทางเปลี่ยนให้มีความแตกต่างกันออกไป ในเวลาบรรเลงย้อนกลับในทุกท่อนเพลงและทุกอัตราจังหวะ

การทอนทำนองเพลงโดยการแต่งทำนองเพลงขึ้นใหม่ผู้ประพันธ์จะสร้างทำนองเพลงใหม่ในอัตราจังหวะสองชั้น หรือชั้นเดียวให้มีทำนองเพลงแตกต่างจากลักษณะบทเพลง สามชั้น หรือสองชั้น ที่นำมาทำการทอน

เมื่อได้โครงสร้างทำนองเพลง และการกำหนดลูกตกแล้ว สามารถนำมาใส่รายละเอียดในบทเพลงเกี่ยวกับการบรรจุเนื้อร้องและการสร้างทำนองทางร้องได้ต่อไป

บรรณานุกรม

- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2530). *สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรี้นติ้งเฮ้าส์.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. (2535). *เกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาและวิชาชีพดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ศูนย์สังคีตศิลป์. (2525). *นาฏศิลป์และดนตรีไทยศูนย์สังคีตศิลป์.รวมสู่จิตรกรรมแสดงนาฏศิลป์และดนตรีไทย พ.ศ. 2522 – 2525*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- ณรงค์ชัย ปิฎกัธต์. (2557). *สารานุกรมเพลงไทย*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- โดม สว่างอารมณ์. (2540). *ศึกษาชีวประวัติและวิเคราะห์ผลงานการประพันธ์เพลงของจางวางทั่ว พาทยโกศล (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ-ประสานมิตร.
- มานพ วิสุทธิแพทย์. (2533). *ดนตรีไทยวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคประวัติและบทร้องเพลงเถา(พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม. (2532). *ดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- วิมาลา ศิริพงษ์. (2537). “พัฒนาการปี่พาทย์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์”. 1, ฉบับพิเศษ เพลงดนตรี, 80 – 105.
- ศิลปาบรรณาคาร. (2512). *พระราชนิพนธ์ ร. 6 บทละครเรื่องศกุนตลา หลวงจำเนียรเดินทาง วิวาทพระสมุท(พิมพ์ครั้งที่ 14)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- สังัด ภูเขาทอง. (2532). *การดนตรีไทย และ การเข้าสู่ดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: ดิออกเตอร์แซก.
- สมาคมนักแต่งเพลง. (2526). *เบื้องหลังเพลงดัง รวมข้อเขียนของ 40 นักเพลง*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุมาลี นิมนานุภาพ. (2535). *ดนตรีวิจิตร(พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2512). *ทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย (ภาค 1)*. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์ .
- อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายเฉลิม บัวต้ง. (2529). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรี้นติ้งเฮ้าส์.
- อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายมนตรี ตราโมท. (2538). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นาย มนัส ขาวปลื้ม. (2541). กรุงเทพฯ: พิมพ์แอนด์ดิงเซ็นเตอร์.